

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

**TA’LIM SIFATINI OSHIRISH – YANGI O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT YO‘LINING
KAFOLATIDIR**

Tillayev Bobomurod Abduvoxobovich

Namangan davlat pedagogika instituti

Falsafiy va tarixiy fanlar kafedrasida katta o‘qituvchisi, PhD

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19497301>

***Annotatsiya:** Jamiyatning taraqqiyoti, raqobatbardoshligi va barqarorligi, avvalo, uning ta’lim tizimiga bog‘liq. Zamonaviy dunyoda ta’lim faqatgina bilim berish vositasi emas, balki milliy taraqqiyotni ta’minlovchi strategik omil.*

***Kalit so‘zlar:** Milliy taraqqiyot, strategiya, intellektual resurs, ma’naviy barkamollik, ilmiy salohiyat, global raqobat.*

***Аннотация:** Прогресс, конкурентоспособность и устойчивость общества зависят прежде всего от его системы образования. В современном мире образование является не только средством передачи знаний, но и стратегическим фактором, обеспечивающим национальное развитие.*

***Ключевые слова:** Национальное развитие, стратегия, интеллектуальный ресурс, духовная зрелость, научный потенциал, глобальная конкуренция.*

***Abstract:** The progress, competitiveness, and stability of a society depend primarily on its education system. In the modern world, education is not only a means of transmitting knowledge but also a strategic factor that ensures national development.*

***Keywords:** National development, strategy, intellectual resource, spiritual maturity, scientific potential, global competition.*

Har qaysi yurtning ravnaqi, avvalo, u yerdagi ta’lim tizimining qanday yo‘l tutayotganiga bog‘liq. Yangi O‘zbekistonning yangilangan taraqqiyot strategiyasida ta’lim sohasiga alohida ustuvorlik berilmoqda. Zero, jamiyatda ilmiy salohiyat, intellektual resurslar va ma’naviy barkamollikni ta’minlashda ta’lim tizimi hal qiluvchi omil hisoblanadi. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasining markazida inson kapitali turadi. Inson kapitali esa, avvalo, sifatli ta’lim orqali shakllanadi. Bugungi kunda ta’lim sifatini oshirish nafaqat milliy taraqqiyot, balki mamlakatning global raqobatdagi o‘rnini belgilab beradigan asosiy mezonlardan biriga aylandi. Yangi O‘zbekiston sharoitida ta’lim sohasiga qaratilayotgan e’tibor ta’limning milliy taraqqiyotdagi o‘rnini yanada kuchaytirdi. Har qanday jamiyatning taraqqiyoti, raqobatbardoshligi

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

va barqarorligi, avvalo, uning ta’lim tizimiga bog‘liq. Zamonaviy dunyoda ta’lim faqatgina bilim berish vositasi emas, balki milliy taraqqiyotni ta’minlovchi strategik omilga aylandi. Ta’lim – inson ongini shakllantiradi, dunyoqarashni kengaytiradi, tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi. Milliy taraqqiyotning barcha jabhalarida – iqtisod, fan, madaniyat, siyosat – yuqori malakali, bilimli kadrlarga ehtiyoj ortib bormoqda. Bu ehtiyojni qondirish faqatgina samarali ta’lim tizimi orqali amalga oshiriladi. Shu sababli, Yangi O‘zbekiston sharoitida ta’lim sohasi eng ustuvor yo‘nalish sifatida belgilab olindi. **Prezidentimiz ta’kidlaganidek, “Eng katta sarmoya – bu ilmga qilingan sarmoyadir”.**

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti rahbarligida ta’lim sohasiga ustuvor ahamiyat qaratilmoqda. Bunda quyidagi yo‘nalishlar asosiy o‘rin tutadi:

- Maktabgacha ta’limdan tortib oliy ta’limgacha bo‘lgan tizimda islohotlar;
- Pedagog kadrlar tayyorlash va rag‘batlantirish mexanizmlari;
- Ilmiy salohiyatni qo‘llab-quvvatlash va tadqiqotlarga keng yo‘l ochish;
- Xalqaro hamkorlik va innovatsion metodlarni joriy etish.

Mazkur yondashuvlar ta’limni strategik resurs sifatida namoyon etmoqda. Shu bois ta’lim tizimiga strategik yondashuv qo‘llanilmoqda, **jumladan: O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025 yil 28 apreldagi PF–73-sonli Farmoni** – “Pedagog kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi bo‘lib, Yangi O‘zbekistonda ta’lim tizimini tubdan isloh qilish va uni xalqaro andozalar darajasiga olib chiqishga, ta’lim tizimini strategik isloh qilish, uni xalq manfaati va mehnat bozori ehtiyojlari bilan uzviy bog‘lash, hamda zamonaviy, raqobatbardosh bilimli avlodni shakllantirishga qaratilgan keng qamrovli hujjat hisoblanadi[1]. Ushbu farmon ta’lim sifatini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Chunki u pedagog kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirishni yangi bosqichga olib chiqishni maqsad qiladi. Farmonda pedagogik ta’lim muassasalarida ilmiy tadqiqotlar va innovatsion yondashuvlarni joriy etishga alohida urg‘u berilgan. Bu, o‘z navbatida, pedagoglarning ilmiy salohiyatini oshirishga va ta’lim sohasida yangiliklar joriy qilishga turtki beradi. Xorijiy ta’lim muassasalari va mutaxassislar bilan hamkorlikni kuchaytirish, tajriba almashish mexanizmlarini joriy etish belgilangani – global standartlar bilan uyg‘unlashish yo‘lidagi muhim qadamdir. Pedagog kadrlarning nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy ko‘nikmalarga ega bo‘lishi ta’lim jarayoni samaradorligini oshiradi. Farmonda ta’limning amaliyotga yaqinlashtirilishi yuqori samara berishi mumkin. Pedagoglarga rag‘bat berish, moddiy-maishiy sharoitlarini yaxshilash haqidagi qoidalar bu kasbning nufuzini oshirishga xizmat qiladi.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Qishloq va olis hududlardagi pedagoglarni qo’llab-quvvatlash ham nazarda tutilib, barqaror kadrlar zaxirasini shakllantirishga yordam beradi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev tomonidan yana bir muhim huquqiy hujjat 2025 yil 5 may kuni imzolangan PF–76-sonli Prezident farmonidir.[2] Ta’lim sifatini kafolatlash, ta’lim xizmatlarini shaffof va samarali tashkil etish, shuningdek, ta’lim muassasalari faoliyatini samaradorlik asosida baholashni belgilash orqali mamlakatning intellektual salohiyatini mustahkamlashga xizmat qiladi. Uning to’liq va samarali ijrosi esa davlat idoralari, ta’lim muassasalari, jamoatchilik va fuqarolarning hamkorligidagina ro’yobga chiqishi mumkin.

Ta’lim sifatini oshirish – davlat siyosatida ustuvor yo‘nalish asosida

2022–2026 yillarga mo’ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida ta’lim sifatini oshirishga katta e’tibor qaratilgan. Quyidagi yo‘nalishlar strategiyada markaziy o‘rinni egallaydi:

- Ta’limning barcha bosqichlarida sifat ko‘rsatkichlarini oshirish;
- Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish;
- O‘qituvchilar malakasini oshirish va ularning moddiy rag‘batlantirilishini ta’minlash;
- Milliy va xalqaro akkreditatsiya tizimini rivojlantirish.[3]

Bu islohotlar natijasida ta’lim muassasalari nafaqat bilim berish maskani, balki ilmiy tadqiqot, innovatsiya va ijtimoiy taraqqiyot markaziga aylanmoqda. Ta’lim tizimi orqali ilmiy izlanishlarga keng yo‘l ochilmoqda.

Ilm-fanga e’tibor berilmas ekan, yuqori texnologik sanoat, raqobatbardosh iqtisodiyot va barqaror ijtimoiy taraqqiyot haqida gap bo‘lishi qiyin. Sifatli ta’lim inson salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarishga xizmat qiladi. Hozirgi kunda O‘zbekistonda ta’limning inklyuzivligi, ya’ni har bir fuqaroning ta’lim olish huquqini ta’minlash, muhim ahamiyat kasb etmoqda. Inson kapitali – bu faqat bilim emas, balki malakali, kreativ, mustaqil fikrlay oladigan shaxslardir. Shu jihatdan ta’lim nafaqat bilim berish, balki shaxsni har tomonlama rivojlantirish vositasi sifatida ham ko‘rilayotir.

Prezident Shavkat Mirziyoyev boshchiligida 2025 yilning 15 may kuni maktab ta’limi tizimidagi islohotlar samaradorligini yanada oshirish bo‘yicha ustuvor vazifalar belgilanib, bunda: – *Dunyoda isbot talab qilmaydigan bir haqiqat bor: har qanday mamlakat taraqqiyoti sog‘lom va bilimli avlodga bog‘liq, –* deydi Prezident.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Sohadagi har bir yo‘nalish atroflicha tahlil qilinib, ustuvor vazifalar belgilandi. Maktab ta’limini yangi bosqichga ko‘taradigan tashabbuslar ilgari surildi. Jumladan:

– Fanlar soni maqbullashtirilib, 20 tadan 15 taga, ta’lim yo‘nalishlari 31 tadan 17 taga tushiriladi, o‘quv yuklamasi 20 foizga qisqaradi. Yaqin hududdagi maktablar uning amaliyot bazasiga aylantiriladi;

– Institutning xorijiy til sertifikatini bor 20 nafar o‘qituvchisi shu yil Buyuk Britaniya, Germaniya va Singapur kabi davlatlarga malaka oshirishga yuboriladi. Kelgusi uch yilda barcha professor-o‘qituvchilar chet elda o‘qitiladi. “Top-100” talik universitetlarda malaka oshirish va ta’lim xizmatlarini olish to‘g‘ridan-to‘g‘ri shartnoma asosida bo‘ladi;

– Hududlardagi malaka oshirish markazlari faoliyati ham kengaytiriladi. Ulardagi professor-o‘qituvchilar AQSh, Buyuk Britaniya, Singapur, Germaniyaning ilg‘or dasturlari asosida qayta tayyorlanadi;

– O‘rta ta’limdagi 17 ta fanning har biri bo‘yicha alohida tayanch maktablari bo‘ladi. Tayanch maktab o‘qituvchisi Malaka oshirish markaziga kelib, o‘z yo‘nalishida xalqaro dasturlar asosida chuqur tayyorlanadi, ularga trener maqomi beriladi. Keyin bu trenerlar o‘ziga birlashtirilgan hududda 25 nafar yetakchi o‘qituvchini o‘qitadi. Yetakchi o‘qituvchilar esa o‘z maktabidagi boshqa muallimlarning malakasini oshirib boradi;

– Ilg‘or xorijiy tajriba asosida maktabga tayyorlov guruhleri va boshlang‘ich ta’lim o‘quv dasturlari o‘zaro uyg‘unlashadi. Buning uchun bog‘cha bolalarini matematika, tabiiy fanlar va texnologiya yo‘nalishlarida tanqidiy va kreativ fikrlashga o‘rgatadigan dasturlar ishlab chiqiladi;

– Bog‘cha tarbiyachilarining malakasi, mahorati va psixologik tayyorgarligini oshirish uchun kasbiy sertifikatlash tizimi joriy etiladi.

– Davlatimiz rahbari yoshlarni nufuzli xorijiy universitetlarda o‘qitish masalasiga alohida to‘xtaladi. Farzandlarimiz juda iqtidorli ekani, faqat ularni to‘g‘ri yo‘naltirib, maqsadli tayyorlash zarurligi ta’kidlandi. *Yangi O‘zbekistonni barpo etish yo‘lida sog‘lom, bilimli, teran fikrli, vatanparvar yoshlarni tarbiyalash uchun barcha sharoitlarni yaratishimiz shart va zarur.*

Xulosa o‘rnida shuni aytish mumkin-ki, O‘zbekistonning taraqqiyot yo‘li faqat va faqat ta’lim sifatini oshirish orqali amalga oshadi. Ilm, ma’rifat va innovatsiyalarga asoslangan jamiyatgina global raqobatga tayyor bo‘ladi. Ta’limga sarflangan har bir sa’y-harakat kelajak poydevorini mustahkamlashdir. Shu sababli, Yangi O‘zbekiston sharoitida ta’lim sohasi eng ustuvor yo‘nalish sifatida belgilab olindi. Ushbu jarayonda davlat, jamiyat, oila va har bir fuqaro faol ishtirokchiga aylanmog‘i lozim.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Ta’lim sifati – fuqarolarning madaniyati, ma’naviyati, kasbiy salohiyati va jamiyatdagi ijtimoiy faolligini belgilaydi. Bugungi global muammolarni anglaydigan, mustaqil fikrlaydigan va jamiyat rivojiga hissa qo’sha oladigan yoshlar –Yangi O‘zbekistonning eng katta yutug‘i bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025 yil 28 apreldagi PF–73-sonli Farmoni. “Pedagog kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”. Toshkent sh., 2025 yil 28 aprel.
2. O‘zbekiston respublikasi prezidentining 2025 yil 05 maydagi PF-76- sonli Farmoni. “Ta’lim sifatinı ta’minlash va ta’lim xizmatlari ko‘rsatish tizimini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”. Toshkent sh., 2025-yil 5-may.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022 yildagi PF-60-sonli Farmoni. “2022–2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”. Toshkent sh., 2022 yil 28 yanvar.